

ZÁVAZNÝ BULLETIN Č. L 13/052

List č.: 1
Listů celkem: 9

Týká se: Okrajových žeber stabilizátorů kluzáku L 13 Blaník.

Důvod: Při provozu kluzáků L 13 v USA byly zjištěny u osmi kluzáků trhliny v radiusech okrajových žeber stabilizátorů v oblasti vnějších závěsů výškových kormidel.

Opatření: Provést prohlídku, případně opravu stabilizátoru dle dalšího textu tohoto bulletinu.

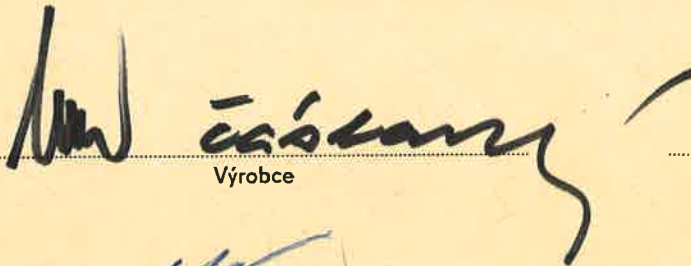
Provést nejpozději do: Prohlídku provést ihned po obdržení bulletinu.
Způsob opravy s termíny oprav jsou uvedeny v bodu A tohoto bulletinu.

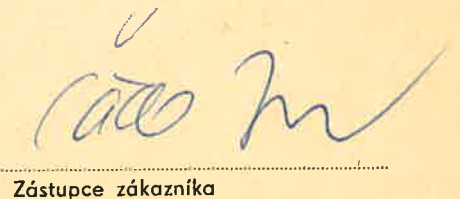
Provede: Uživatel.

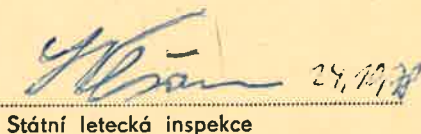
Náklady hradí: Uživatel.

Potřebný materiál dodá: Na objednávku uživatelům v zahraničí FMZO Ompol, Washingtonova 11, Praha 1. Uživatelům v tuzemsku n.p. LET Uherské Hradiště - Kunovice.

Bulletin nabývá platnosti: Dnem doručení uživateli.

Výrobce

Zástupce zákazníka

Státní letecká inspekce

Ministerstvo zahraničního obchodu

Pracovní postup.

A. Zjištění stavu:

1. Strhnout plátěnou záplatu z mont. otvoru v náběžné části u vnějšího závěsu výškového kormidla.
2. Demontovat závlačku a vyšroubovat vnější závěsný čep.
3. Výškové kormidlo vyklopit v ložisku vnitřního závěsu stabilizátoru.
4. Pomocí lupy zkontrolovat radiusy okrajového žebra levého i pravého stabilizátoru v místech označených šipkami, viz obr. č. 1 pohled "P" na možné trhliny. Nebudou-li zjištěny trhliny namontovat zpět výškové kormidlo (použít novou závlačku) a přilepit novou plátěnou záplatu.

Potřebný materiál:

Ks	Název	Č.v. - norma (rozměr)	Materiál
2	Závlačka	1,6x15 ČSN 021781.09-K	ČSN 41 1320.30 Ocel-kadmiováno
2	Záslepka	L 13.303-09.09 b.v. (70 x 100)	letecké plátno ČSN 804598

V případě zjištění trhlin provést ihned zesílení okrajového žebra stabilizátoru dle odstavce B tohoto bulletinu.

P o z o r: Budou-li zjištěné trhliny delší, než 10 mm, zapsat kromě toho do drakového záznamníku pokyn, aby při nejbližší G.O. byla provedena výměna okrajového žebra stabilizátoru dle odstavce C tohoto bulletinu.
Okrajová žebra stabilizátorů kontrolovat vždy po 250 letových hodinách.

B. Zesílení okrajového žebra stabilizátoru.

1. U pák na vyvažovací plošce odštípnout struny nebo lanka (u kluzáků dodaných do oblasti ARB) a ze stabilizátoru demontovat výškové kormidlo vysunutím z vnitřního ložiska stabilizátoru.
2. Dle obr. č. 1 pohledu "P" opatrně odvrtat původní nýty pos. 3 a 5 vrtákem $\varnothing$ 2,6 mm a nýty pos. 4 a 6 vrtákem $\varnothing$ 3 mm.
3. Konce trhlin zavrtat vrtákem $\varnothing$ 2 mm a otvory pečlivě začistit.
4. Úhelníky pos. 1 a 2 (obr. č. 1, pohled "P") ustavit na žebro. Podle otvorů po odvrtaných nýtech rozměřit a značit středy otvorů na úhelníky. Pro nýty pos. 4, 5 a 6 vrtat v úhelnících otvory $\varnothing$ 3,1 mm. Otvory pro nýty pos. 3 vrtat vrtákem $\varnothing$ 2,7 mm a otvory prosadit. Pro nýty pos. 5 převrtat otvory v lemu nosníku na $\varnothing$ 3,1 mm.
5. Na úhelnících i na stabilizátoru pečlivě ojehlit vrtané otvory.
6. Úhelníky ustavit do správné polohy a zanýtovat.
7. Namontovat zpět výškové kormidlo (použít novou závlačku) a mont. otvor přelepit novou plátěnou záplatu.
8. Demontáž a montáž řízení vyvaž. plošek:
V místě zadní páky ovládání vyvaž. plošek demontovat v kabině boční čalounění. U kluzáků (od 18.s.), které nemají v kabině u zadní páky napínáky, doporučujeme, kvůli obtížnému zapojování strunu v místě spec. spojek demontovat kompletní ovládání (struny mezi zadní pákou a vyvaž. ploškami) nahradit jej novým.

L 13/052

Vypracoval
Orany

Kontroloval

Schválil
M. Nalé

List: 2

Listů: 9

U kluzáků (do 17 serie a pro ARB) stačí demontovat struny, nebo lanka (pro ARB) mezi spojkami a vyvažovacími ploškami, rozpojením napínáků u zadní páky v kabině a odpojením strun nebo lanek na spojkách.

Přístup ke spojкам je mont. otvorem na trupu mezi 13 a 14 přep. u kluzáků do 17 serie zevnitř kabiny, příp. otvorem na trupu mezi 6 a 7 přep.

Do trupu natáhnout nové struny (lanka).

Zapojit je na spojky a namontovat na zadní páku v kabině, koncovky napínáků u zadní zašroubovat tak, aby z matice napínáku vyčnívaly 2 závity.

Pozor - při zapojování strun (lanek) musí být jak páky v kabině, tak vyvaž. plošky v neutrální poloze.

Struny (lanka) napnout rukou, tahem za jejich konec a upevnit na páky na vyvaž. ploškách. Typické zapojení strun je znázorněno na obr.č. 3 a lanek na obr.č. 4.

Konce lanka (obr.č. 4) ovázat vázacím drátem a pájet.

Pomocí napínáků mezi 14 a 15 přepážkou v trupu seřídít výchylky vyvažovacích plošek nahoru $12^{\circ} \pm 1^{\circ}$, dolů $35^{\circ} \pm 1^{\circ}$.

Celý systém dle potřeby napínat napínáky u zadní páky v kabině.

Namontovat zpět boční čalounění.

Potřebný materiál:

Poz.	Ks	Název	Č.v. - norma (rozměr v mm)	Druh materiálu	Poznámky
1	2	Úhelník L	SK-L13.276-01	ČSN 424253.61 Dural	}
2	2	Úhelník P	SK-L13.276-02 (Pl. 0,8; 31x43)	s pevností v tahu po vytvoření 392 MPa (40 kp/mm ²). (eloxováno)	
3	4	Nýt zap. 2,6x6	ČSN 022320.5	ČSN 424208.7	
4	4	Nýt zap. 3x7	ČSN 022320.5	Dural	
5	4	Nýt půlk. 3x6	ČSN 022302.5	s pevností ve stříhu	
6	4	Nýt půlk. 3x8	ČSN 022302.5	245 MPa (25 kp/mm ²)	
-	2	Závlačka 1,6x15	ČSN 021781.09-K	ČSN 411320.30 Ocel (kadmiováno)	}
-	2	Záslepka L 13.303-09.09 b.v. (rozm. 70x100)		ČSN 804596 Let. plátno	
-	2	Lanko 1,6 (dl. 3500)	ČSN 024311.35	Ocelové jednopramenné 19 drátů konstr. 1+6+12 jmena, nosnost 1900 N (192 kp)	(b)
-	2	Struna přední	L13.406-07 (ø 1; dl. 5200)	ČSN 426450.26 Ocelový patentovaný drát Pevnost v tahu: 2450 až 2744 MPa (250 až 280 kp/mm ² .)	(c)

L 13/052

Vypracoval
Orany

Kontroloval

Schválil

List: 3

Listů: 9

Poz.	Ks	Název	Č.v. - norma (rozměry v mm)	Druh materiálu	Poznámky
-	4	Struna zadní	L13.406-05.22 b.v. (ϕ 1; dl. 1800)	Modul pruž. v tahu: 205 800 MPa ₂ (21000 kp/mm ²)	ⓐ
-	4	Struna zadní	L 13.406-05.06 b.v. (ϕ 1; dl. 5500)	Modul pruž. ve smyku: 80 360 MPa (8 200 kp/mm ²)	ⓑ
-	8	Svorka	L 13.406-05.05 b.v. (Tr 4x1; dl 10)	ČSN 411353.1 Ocel, pevnost v tahu 343 až 441 MPa (35 až 45 kp/mm ²)	ⓒ
-	4	--	-- --	(zinkováno)	ⓓ

Poznámky:

- ⓐ - platí pro všechny kluzáky L 13
- ⓑ - platí pro kluzáky dodané do oblasti ARB
- ⓒ - platí pro kluzáky od 18. serie (mimo kluzáky do ARB)
- ⓓ - platí pro kluzáky do 17. serie (mimo kluzáky do ARB)

Úhelníky pos. 1 a 2 také možno zhotovit dle obr.č. 5.

C. Výměna okrajového žebra stabilizátoru.

1. Demontáž výškového kormidla provést dle bodů 1 a 2 odstavce A. a bodu 1 odstavce B.
2. Na stabilizátoru odměřit a poznačit si vzdálenost mezi vnitřním a vnějším závěsem.
3. Podle obr.č. 2, pohledu "T" (z obr.č. 1) opatrně odvrtat původní nýty poz. 11 vrtákem ϕ 2,6 mm a nýty pos. 12 vrtákem ϕ 3 mm.
4. Sejmout koncový oblouk.
5. Dále odvrtat vrtákem ϕ 2,6 mm 3 nýty, pos. 13, spojovací žebro s nosníkem a žebro sejmout.
6. Dle obr.č. 2 pohledu "R" provést v nosníku otvor ϕ 35. Okraj otvoru pečlivě ojehlit.
7. Do stabilizátoru vložit nové žebro pos. 10. Dle původních otvorů v nosníku značit středy otvorů na žebro pro nýty pos. 13 a vrtat vrtákem ϕ 2,7 mm. Žebro upevnit k nosníku na poř. dvěma šroubky M2. Ustavit koncový oblouk do původní polohy a zkontrolovat vzdálenost mezi závěsy (odměřenou před odvrtáním pův. žebra). Podle otvorů po odvrtaných nýtech vrtat v žebro otvory ϕ 2,7 mm pro nýty pos. 11 a otvory ϕ 3,1 mm pro nýty pos. 12. Dbát na to, aby byla dodržena okrajová vzdálenost nýtů v lemu žebra min. 7 mm.
8. Žebro sejmout a provést prosazení otvorů pro zapuštěné nýty pos. 11 a 12.

L 13/052	Vypracoval Oráňy	Kontroloval	Schválil 	List: 4 Listů: 9

9. Ustavit zpět žebro a nejméně 3 agrafami upevnit.
10. Zanýtovat 3 nýty pos. 13.
11. Sejmout agrafy, ustavit koncový oblouk a opět upevnit několika agrafami.
12. Postupně všechno zanýtovat nýty pos. 11 a 12.
13. Zpětnou montáž výškového kormidla a řízení vyvaž. plošek provést dle bodů 7 a 8 odstavce B.

Potřebný materiál.

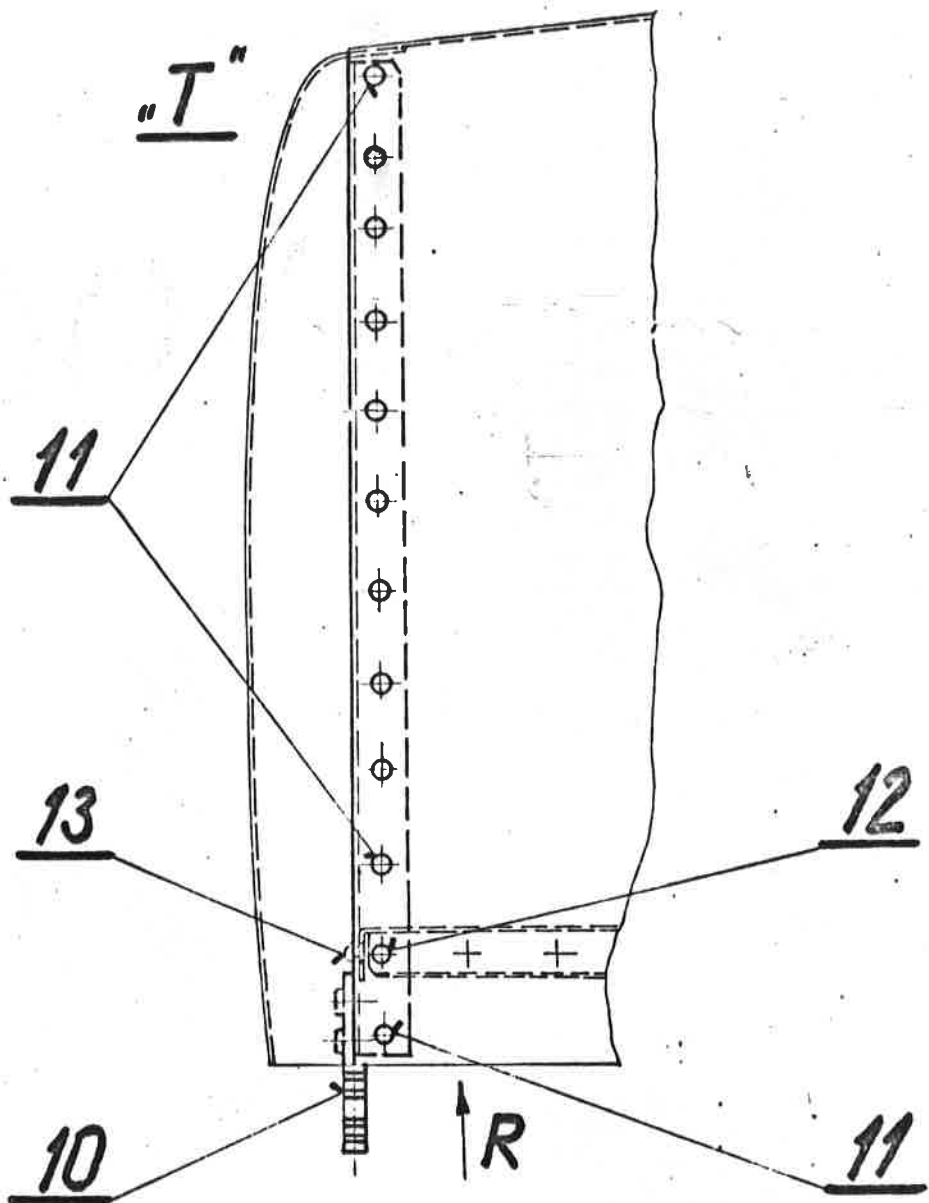
Pos.	Ks	Název	Č.v. - norma (rozměr)	Druh materiálu	Poznámky
10	2	Okrajové žebro	L13.301-04	(sestava)	} (a)
11	44	Nýt zapuštěný	2,6x6 ČSN 022320.5	Dural s pevností ve střihu 245 MPa (25 kp/mm ²)	
12	4	- " - "-	3x6 -"- -"-		
13	6	Nýt půlk.	2,6x5 ČSN 022302.5		
-	2	Závlačka	1,6x15 ČSN 021781.09-K	ČSN 411320.30 ocel (kadmiováno)	
-	2	Záslepka	L13.303-09.09 b.v. (70x100)	ČSN 804596 Let. plátno	
-	2	Lanko	1,6 ČSN 024311.35 (dl. 3500)	Ocelové jednopramenné 19 drátů konstr. 1+6+12 jmen.nosnost:1900N (192 kp)	(b)
-	2	Struna přední	L13.406-07 (ϕ 1; dl. 5200)	ČSN 426450.26 Ocelový patentovaný drát Pev. v tahu: 2450 až 2744 MPa (250 až 280 kp/mm ²)	} (c)
-	4	Struna zadní	L13.406-05.22 b.v. (ϕ 1; dl. 1800)	Modul pruž. v tahu: 205 800 MPa (21000 kp/mm ²)	
-	4	Struna zadní	L13.406-05.06 b.v. (ϕ 1; dl. 5500)	Modul pruž. ve smyku: 80360 MPa (8200 kp/mm ²)	(d)
-	8	Svorka	L 13.406-05.05 b.v. (Tr 4x1; dl. 10)	ČSN 411353.1 ocel Pevnost v tahu: 343 až 441 MPa (35 až 45 kp/mm ²)	(c)
-	4	-"-	-"- -"-	(zinkováno)	(d)

Poznámky:

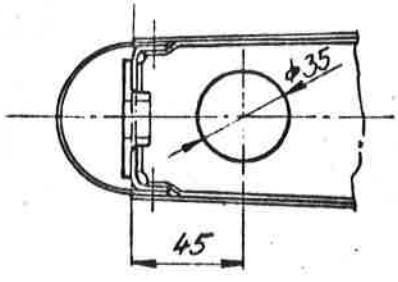
- (a) - platí pro všechny kluzáky L 13.
- (b) - platí pro kluzáky dodané do oblasti ARB.
- (c) - platí pro kluzáky od 18. serie (mimo kluzáky do ARB).
- (d) - platí pro kluzáky do 17. serie (mimo kluzáky do ARB).

L13/052	Vypracoval Orny	Kontroloval	Schválil <i>[Signature]</i>	Liet: 5
				Lietů: 9

2.

"R"

L13/052

Vypracoval
[Signature]

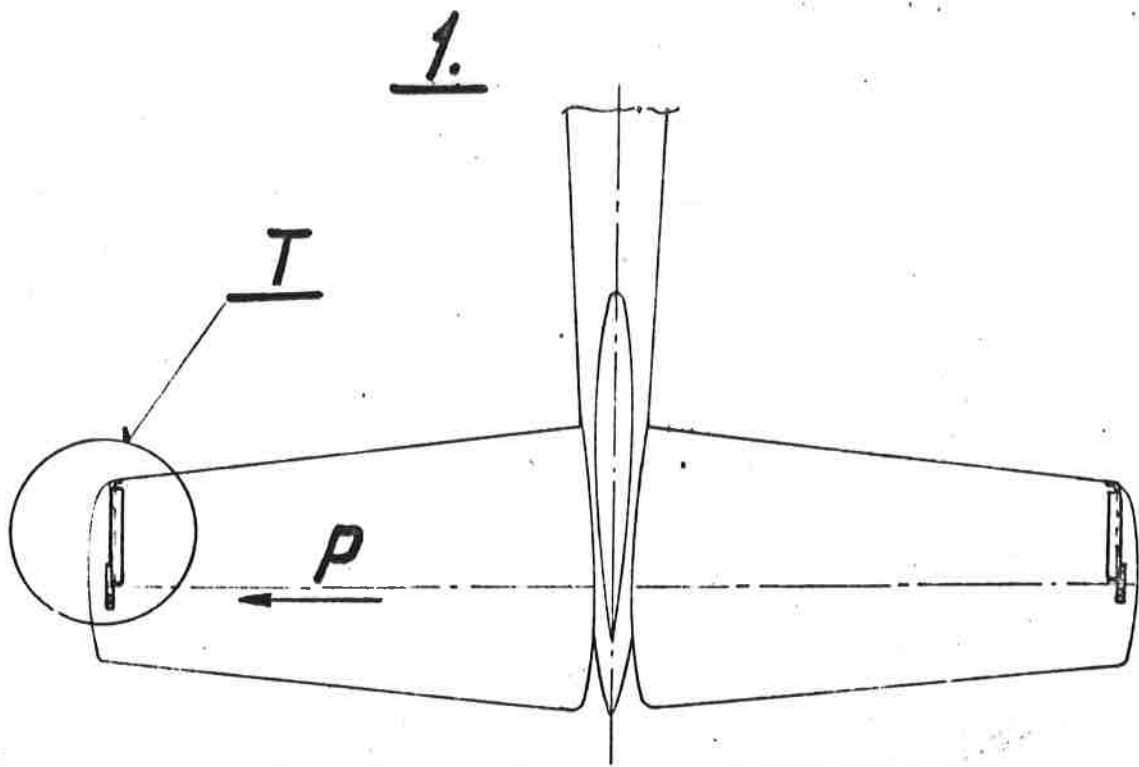
Kontroloval

Schválil

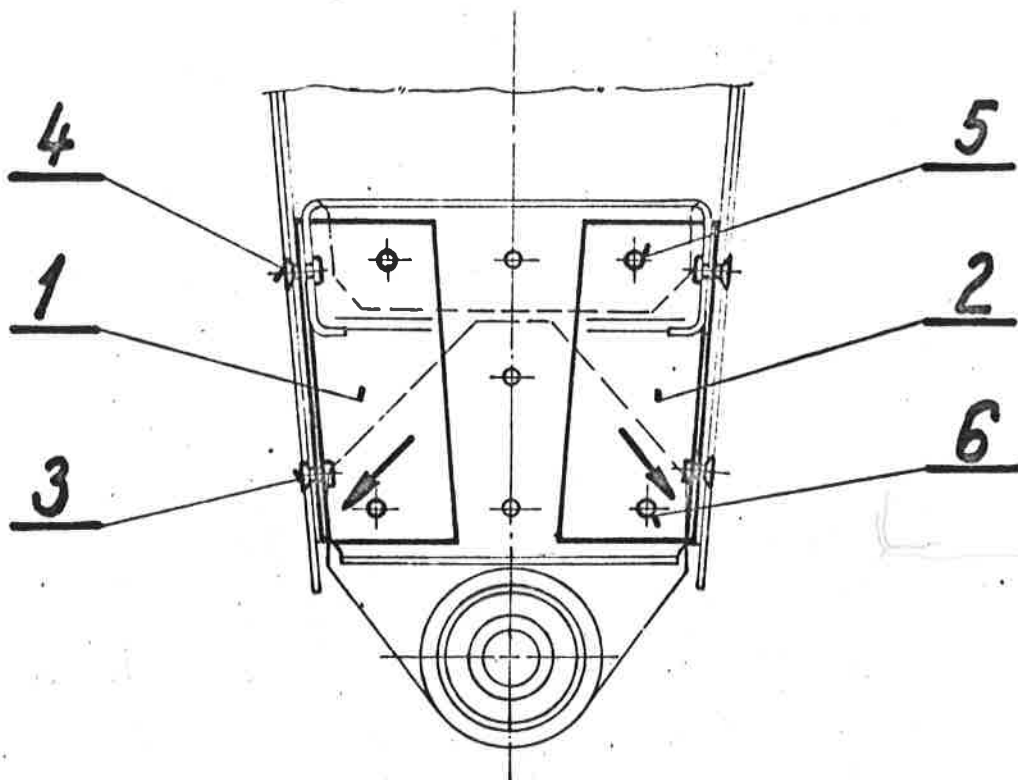
List:

Číslo:

"P"

L13/052

Vypracoval

Bojčera

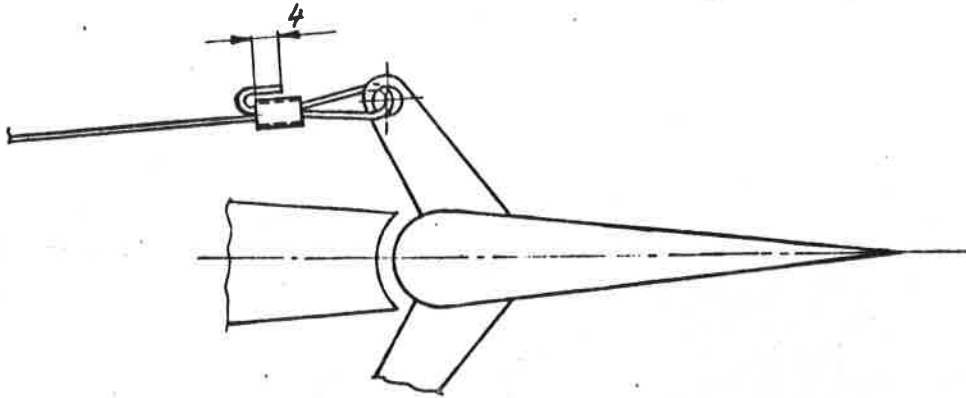
Kontroloval

Schválil

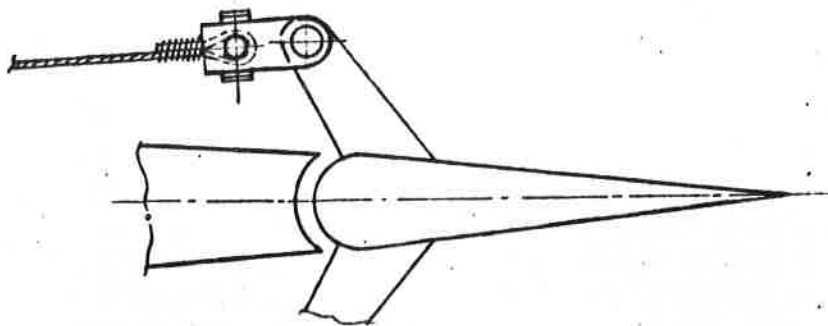
Liat:

Liatú:

3.

4.

L13/052

Vypisoval,

Fajon

Kontroloval

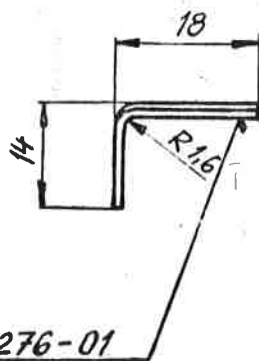
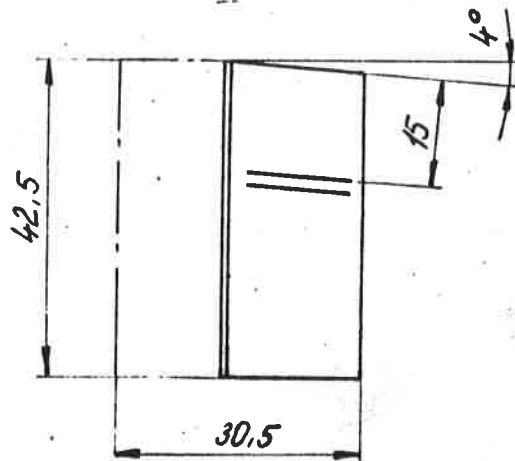
Schválil

Ľst: 6

Ľstú: 6

5.

SK-L13.276-01

SK-L13.276-02

L13/052

Vypracoval

Popička

Kontroloval

Schválil

Lieta:

Lieta: G